

Umirovljenici - radni odnos i obavljanje djelatnosti bez obustave isplate mirovine

Milivoj Friganović, mag. oec.

Sadržaj:

1.	Mogućnost rada korisnika mirovine bez obustave isplate mirovine	106
1.1.	Mogućnost rada korisnika mirovine – hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata prema prijedlogu Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji	107
1.1.1.	Korisnici starosne mirovine	107
1.1.2.	Korisnici prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti	108
1.1.3.	Korisnici prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti	108
1.2.	Temelji izračuna mirovine	108
1.2.1.	Aktualna vrijednost mirovine i usklađivanje mirovine	109
1.3.	Uvjeti za ostvarivanje starosne mirovine, prijevremene mirovine, mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremene starosne mirovine zbog stečaja poslodavca	110
1.3.1.	Starosna mirovina	110
1.3.2.	Prijevremena starosna mirovina	110
1.3.3.	Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika	110
1.3.4.	Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca	110
1.4.	Prava po osnovi smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost, djelomičnog gubitka radne sposobnosti i potpunog gubitka radne sposobnosti	111
1.5.	Nastavak radnog odnosa uz isplatu mirovine – samo izmjenom ugovora o radu ili je obavezan prekid radnog odnosa	111
2.	Korisnici mirovine koji mogu obavljati razne djelatnosti bez obustave isplate mirovine	112
2.1.	Osiguranje poljoprivrednika na osobni zahtjev i istup iz osiguranja	112
3.	Korisnici mirovine - članovi uprave i izvršni direktori trgovačkih društava, likvidatori i upravitelji zadruga	113
3.1.	Obvezno mirovinsko, zdravstveno i osiguranje za slučaj nezaposlenosti članova uprave, izvršnih direktora trgovačkih društava i upravitelja zadruga	113
3.1.1.	Član uprave	113
3.1.2.	Izvršni direktor trgovačkog društva (d.d.)	113
3.1.3.	Likvidator	114
3.1.4.	Upravitelj zadruga	114
3.1.5.	Obvezno osiguranje za slučaj nezaposlenosti	115
3.1.6.	Obvezno zdravstveno osiguranje	115
3.2.	U kojim slučajevima korisnik mirovine može biti član uprave, izvršni direktor, likvidator te upravitelj zadruga bez obustave isplate mirovine	115

3.3.	Prokurist	117
4.	Korisnici invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i korisnici invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti	117
5.	Korisnici mirovine koji obavljaju sezonske poslove u poljoprivredi	117
6.	Korisnici mirovine koji ostvaruju drugi dohodak odnosno obavljaju drugu djelatnost	118
7.	Korisnici mirovine - obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit za obavljanje poljoprivredne (OPG) i samostalnih djelatnosti (obrt i slobodno zanimanje) koji podliježu plaćanju doprinosa na drugu djelatnost	118
8.	Korisnici mirovine koji utvrđuju dohodak od imovine i imovinskih prava	119
9.	Pojam korisnika mirovine definiran ZOMO-om i umirovljenika definiran prema Zakonu o doprinosima	120

Izmijenjeni članak 99. Zakona o mirovinskom osiguranju, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019. godine proširio je krug korisnika mirovine koji mogu raditi (uobičajeno je to do polovice radnog vremena) i kada a da im se isplata mirovina ne obustavlja.

Novost koju je donio novi Zakon o mirovinskom osiguranju je ta da, osim korisniku starosne mirovine koji su i do sada mogli raditi do polovice punog radnog vremena bez obustave isplate mirovine (od 2014.), od 1 siječnja 2019. korisnici prijevremene starosne mirovine i starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, korisnici starosne mirovine ostvarene prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba te zaposlenici na razminiranju, također mogu raditi do polovice radnog vremena i primati mirovinu u punom iznosu. Nadalje, prema odredbama Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019. godinu hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata, korisnici prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti koji se zaposle manje od 3,5 sata dnevno invalidska mirovina se ne obustavlja.

U članku posebno ukazujemo na ključni članak 175. Zakona o mirovinskom osiguranju gdje su propisane osobe koje su korisnici mirovina i koji obavljaju određene djelatnosti ali nisu obvezno osigurani, što znači da ne podliježu plaćanju doprinosa a niti im se obustavlja isplata mirovine (ovaj se članak odnosi na sve vrste mirovina).

Detaljno je obrađena sve aktualnija problematika isplate ili obustave mirovina – članovima uprave, izvršnim direktorima trgovačkih društava, likvidatorima i upraviteljima zadruga koji su istovremeno korisnici mirovina.

Od 1. siječnja 2019. Izmjenom Zakona o doprinosima uvedena je nova obveza doprinosa (godišnja osnovica) po osnovi člana uprave, izvršnog direktora, likvidatora i upravitelja zadruga koji nije po toj osnovi osiguran u obliku razlike doprinosa (na godišnjoj razini) između propisane osnovice osiguranja prema članku 21. stavku 2. odnosno (5.491,20 mjesečno) članku 37. stavku 2. (6.589,44 mjesečno za izaslanog radnika) Zakona o doprinosima i doprinosa prema osnovi osiguranja temeljem koje je prijavljen kao osigurana osoba. Posebno je važno istaknuti da se ova nova obveza doprinosa (godišnja osnovica) ne utvrđuje za člana uprave, izvršnog direktora, likvidatora i upravitelja zadruga koji je osiguran po osnovi radnog odnosa i korisnik je mirovine, osim ako je korisnik invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti.

Radi zaokruživanja ove složene teme morali smo obuhvatiti i neke specifičnosti vezane za korisnike invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i korisnike invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, korisnike mirovine koji obavljaju sezonske poslove u poljoprivredi, korisnike mirovine koji ostvaruju drugi dohodak odnosno obavljaju drugu djelatnost, korisni-

ke mirovine koji su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dohodak kojima je obavljanje poljoprivredne djelatnosti druga djelatnost, korisnike mirovine koji utvrđuju dohodak od imovine i imovinskih prava i pojam umirovljenika definiran prema Zakonu o doprinosima ZOMO-om.

Članak obuhvaća i neke informacije koje se tiču načina utvrđivanja i ostvarivanja mirovina („njemački model“) i osiguranja pojedinih kategorija osiguranika što sve olakšava razumijevanje ove materije.

O svemu tome čitajte u nastavku ovog članka.

1. Mogućnost rada korisnika mirovine bez obustave isplate mirovine

Prema članku 99. stavku 1. Zakona o mirovinskom osiguranju (Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18 – OUSRH, 62/18 i 115/18 – u daljnjem tekstu: ZOMO) **korisniku mirovine koji se zaposli ili počne obavljati djelatnost** na temelju koje postoji **obveza na osiguranje isplata mirovine se obustavlja** (ovo je **načelno pravilo**).

Korisniku mirovine koji se zaposli u međunarodnoj organizaciji sa sjedištem u državi u kojoj se primjenjuju uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti ili u instituciji Europske unije na koju se primjenjuje Zakon o prijenosu mirovinskih prava (»Narodne novine«, br. 117/17.), odnosno zastupniku u Europskom parlamentu za razdoblje trajanja mandata u smislu članka 93.a. ovoga Zakona obustavlja se isplata mirovine.

Dakle, korisniku mirovine koji se zaposli ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje isplata mirovine se obustavlja, međutim, iznimno od navedenog općeg pravila, **mirovina se ne obustavlja:**

- 1) korisniku starosne mirovine** koji je istu ostvario prema člancima 33. i 180. ovoga Zakona i nastavi raditi do polovice punog radnog vremena uz izmijenjeni ugovor o radu
- 2) korisniku starosne mirovine** koji je ostvario starosnu mirovinu prema člancima 33. i 180. ovoga Zakona i korisniku starosne mirovine koji je tu mirovinu ostvario do stupanja na snagu ovoga Zakona koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena
- 3) korisniku mirovine koji je ostvario starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika** prema članku 35. ovoga Zakona i nastavio raditi do polovice punog radnog vremena u izmijenjeni ugovor o radu
- 4) korisniku starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika** koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena
- 5) korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad**, ostvarene do stupanja na snagu ovoga Zakona

- 6) **korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti** ostvarene prema ovome Zakonu
- 7) **korisniku koji obavlja sezonske poslove u poljoprivredi** prema propisima o poticanju zapošljavanja i drugim propisima kojima je ovo pitanje uređeno na drugačiji način, odnosno izričito propisano da se ne obustavlja isplata mirovine
- 8) **korisniku koji ostvaruje drugi dohodak**, odnosno obavlja drugu djelatnost (članak 17. ovoga Zakona).
- 9) **korisniku starosne mirovine** ostvarene prema posebnim propisima o pravima iz mirovinskog osiguranja **djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba** ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika **na poslovima razminiranja** koji se tijekom korištenja prava zaposli **do polovice punog radnog vremena**
- 10) **korisniku starosne mirovine** ostvarene prema posebnim propisima o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika **na poslovima razminiranja** koji se tijekom korištenja prava **zaposli s punim radnim vremenom** (u tom slučaju mu se **isplaćuje pola** mirovine)
- 11) **korisniku prijevremene starosne mirovine** koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena.

Osobe koje su mirovine ostvarile pod točkama **9. i 10.** pravo na starosnu mirovinu ostvaruju prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba („Narodne novine“, broj 128/99., 129/00., 16/01., 22/02., 41/08. i 97/12. i 118/12) te Zakonu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja („Narodne novine“, 153/05 i 152/08). Prava iz mirovinskog osiguranja ostvaruju se prema odredbama članka 7., 8., 9., 9.a, 10. i 12. Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba.

ističemo...

Korisnicima obiteljskih i invalidskih mirovina ostvarenih prema ZOMO-u koji se zaposle isplata mirovina se obustavlja.

Korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne ili opće nesposobnosti za rad prema posebnom propisu kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, koji prema tom propisu za vrijeme obavljanja dužnosti upravitelja zadruge nije obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje, ne obustavlja se isplata mirovine niti se po toj osnovi ponovno određuje kada poslove upravitelja zadruge obavlja bez plaće i naknade.

Posebno ističemo da svi korisnici mirovina koji su prava na svoje mirovine ostvarili prema posebnim propisima (osim po Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih i osoba i Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji) koji se zaposle ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje isplata mirovine se obustavlja. To su primjerice Zakon o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom državnom saboru („Narodne novine“, broj 55/00, 107/01, 86/09, 91/10, 49/11 i 12/12), Zakon o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti („Narodne novine“, br. 34/91, 43/96, 150/02, 65/09) i dr. Dakle, određene skupine osiguranika ostvaruju prava iz mirovinskog osiguranja na temelju posebnih zakona, koji propisuju blaže uvjete (tj. povoljnije uvjete) za

stjecanje prava i/ili povoljniji način određivanja mirovina od uvjeta propisanih općim propisom (opći propis je ZOMO.)

To su sljedeći korisnici mirovina od kojih jedni mogu raditi do polovice radnog vremena bez obustave mirovine a drugi to ne mogu:

- 1) djelatne vojne osobe
- 2) policijski službenici i ovlaštene službene osobe pravosuđa
- 3) radnici na poslovima razminiranja
- 4) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata
- 5) zastupnici u Hrvatskom saboru, članovi Vlade, suci Ustavnog suda, predsjednik Republike
- 6) bivši politički zatvorenici
- 7) redoviti članovi HAZU-a
- 8) službenici u savezima tijelima bivše SFRJ
- 9) radnici izloženi azbestu, radnici ugljenokopa „Tupljak“ i neke druge skupine
- 10) osobe koje su ostvarile povoljnija prava prema ranije važećim propisima iz mirovinskog osiguranja (borci NOR-a, pripadnici Hrvatske domovinske vojske od 1941. do 1945. i pripadnici bivše JNA)
- 11) pripadnici Hrvatskog vijeća obrane.

Dakle, **prve četiri kategorija umirovljenika** mogu raditi do polovice radnog vremena bez obustave isplate mirovine dok bi se ostalim kategorijama umirovljenika obustavila isplata mirovina ako bi se zaposlili.

Korisniku invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad, odnosno zbog potpunog gubitka radne sposobnosti kojemu je ta **mirovina prevedena u starosnu mirovinu** prema članku 58. stavku 1. i članku 175. stavcima 7. i 8. ovoga Zakona, ako se zaposli ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje, obustavlja se isplata mirovine.

1.1. Mogućnost rada korisnika mirovine – hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata prema prijedlogu Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji

Od 1. siječnja 2019. stupile su na snagu odredbe Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihove obitelji („Narodne novine“, broj 127/17) kojima se hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona, uz propisane uvjete omogućava rad u radnom odnosu bez obustave isplate mirovine.

1.1.1. Korisnici starosne mirovine

Prema članku 29. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, **hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata, korisnicima starosne mirovine** koji su ostvarili starosnu mirovinu prema ovom Zakonu ili propisu o mirovinskom osiguranju i nastavili raditi do polovice punog radnog vremena uz izmijenjeni ugovor o radu i korisnicima starosne mirovine koji su ostvarili starosnu mirovinu prema ovom Zakonu ili propisu o mirovinskom osiguranju **koji se tijekom korištenja prava zaposle do polovice punog radnog vremena isplata mirovine se ne obustavlja ni ne smanjuje**. Navedenim osobama **mirovinski faktor** za starosnu mirovinu koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena iznosi **1,0**.

Po prestanku zaposlenja može se odrediti **novi iznos starosne mirovine** ako su navršili najmanje jednu godinu staža osiguranja po osnovi zaposlenja i ako su ispunjeni uvjeti za tu novu mirovinu propisani ovim Zakonom ili propisom o mirovinskom osiguranju (isto je propisano i u ZOMO-u kao općem propisu).

1.1.2. Korisnici prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti

Prema članku 37. Prijedloga Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i HRVI iz Domovinskog rata, **korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti** ostvarene temeljem ovoga Zakona kod kojih je djelomični gubitak radne sposobnosti **u potpunosti** nastao kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti, odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske **koji se zaposle ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje, invalidska mirovina se ne obustavlja** (za vrijeme zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje mirovina se određuje uz primjenu **mirovinskog faktora 0,6667**).

Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i HRVI iz Domovinskog rata, korisnicima prava na **invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene** temeljem ovoga Zakona kod kojih je djelomični gubitak radne sposobnosti **djelomično** prouzročen ranjavanjem, ozljedom, zatočeništvom u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanjem bolesti, odnosno pojavom bolesti zadobivenom u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a djelomično bolešću, ozljedom izvan rada, ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću izvan tih okolnosti **koji se zaposle ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje, invalidska mirovina se ne obustavlja** (za vrijeme zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje mirovina se određuje uz primjenu **mirovinskog faktora 0,6667**).

Korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, po prestanku zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje, **ako po toj osnovi navrše najmanje jednu godinu staža osiguranja** i ako su ispunjeni uvjeti za stjecanje prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu **može se priznati pravo na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu**.

1.1.3. Korisnici prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti

Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i HRVI iz Domovinskog rata, **korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti** ostvarene temeljem ovoga Zakona kod kojih je potpuni gubitak radne sposobnosti **u potpunosti** nastao kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti, odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske **koji se zaposle manje od 3,5 sati dnevno, invalidska mirovina se ne obustavlja** (za vrijeme zaposlenja mirovina se određuje uz primjenu **mirovinskog faktora 1,0**).

Na dalje, hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i HRVI iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog

potpunog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem čl. 27. ovoga Zakona kod kojih je **potpuni gubitak radne sposobnosti djelomično** prouzročen ranjavanjem, ozljedom, zatočeništvom u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanjem bolesti, odnosno pojavom bolesti zadobivenom u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a djelomice bolešću, ozljedom izvan rada, ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću izvan tih okolnosti **koji se zaposle na manje od 3,5 sati dnevno, invalidska mirovina se ne obustavlja** (za vrijeme zaposlenja mirovina se određuje uz primjenu mirovinskog faktora **1,0**).

Posebno napominjemo, da prema članku 37. stavku 7. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, **nakon zaposlenja ili početka obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje**, kao ni nakon prestanka zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje osobe - korisnici invalidske mirovine **ne podliježu kontrolnom pregledu**.

Na dalje, korisnicima invalidskih mirovina zbog potpunog gubitka radne sposobnosti razdoblje zaposlenja (nakon umirovljenja) ne uračunava se u mirovinski staž (zašto se onda plaćaju doprinosi za vrijeme zaposlenja?) niti se određuje novi iznos invalidske mirovine.

1.2. Temelji izračuna mirovine

Da bi što bolje shvatili mirovinski sustav, ukazati ćemo na načelni pristup izračuna mirovine u RH koji je prihvaćen kao tzv. „njemački model“.

Vrijednosni bodovi (čl. 81.) utvrđuju se na temelju plaća i osnovica osiguranja ostvarenih od 1. siječnja 1970., tako da se plaća, odnosno osnovica osiguranja utvrđena za svaku kalendarsku godinu podijeli s prosječnom godišnjom plaćom svih zaposlenih u RH za istu kalendarsku godinu. **Plaće ili osnovice koje su u bruto svoti dijele se s prosječnom bruto plaćom, a ako su u neto svoti s prosječnom neto plaćom.**

Za utvrđivanje vrijednosnih bodova za kalendarske godine, **počevši od 1. siječnja 2003.**, u kojima je osiguranik ostvario plaću, odnosno osnovicu **veću od najviše godišnje osnovice** za obračunavanje doprinosa prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja, **uzima se najviša godišnja osnovica za godinu za koju se utvrđuju vrijednosni bodovi razmjerno stažu osiguranja ostvarenom u toj godini**. Iznimno, od navedenog, za kalendarske godine, **počevši od 1. siječnja 2009.**, za koje je osiguranik uz plaću, odnosno osnovicu ostvario i ostale primitke uz plaću prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa, za utvrđivanje vrijednosnih bodova uzima se osnovica prema kojoj su obračunati doprinosi za mirovinsko osiguranje, ali najviše do iznosa najviše godišnje osnovice propisane za tu godinu, bez obzira na ostvareni staž osiguranja u toj godini.

Prosječni vrijednosni bodovi (čl. 81. st. 7.) utvrđuju se tako da se **zbroj vrijednosnih bodova podijeli s razdobljem za koje su obračunati**.

Mirovinskim faktorom (čl. 87.) određuje se u kojem se opsegu uzimaju **osobni bodovi** (osobni bodovi za određivanje mirovine dobivaju se tako da se prosječni vrijednosni bodovi pomnože s ukupnim mirovinskim stažem i polaznim faktorom) pri izračunu mirovine. Tako je npr. mirovinski faktor **1,0** za starosnu mirovinu, starosnu za dugogodišnjeg osiguranika, prijevremenu starosnu mirovinu, invalidsku zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, **0,8** za privremenu invalidsku mirovinu, invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koja se isplaćuje za vrijeme nezaposlenosti, **0,6667** za invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti uzrokovane ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću koja se

isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja ili obavljanja djelatnosti, **0,5** za invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti, ako je uzrok bolest ili ozljeda izvan rada. Za **obiteljsku mirovinu: 0,7** za jednog člana obitelji, **0,8** za dva člana obitelji, **0,9** za tri člana obitelji i **1,0** za četiri ili više članova.

Polazni faktor (čl. 85.) ovisi o dobi osiguranika na dan stjecanja prava na mirovinu i on određuje u kojem se opsegu uzimaju **vrijednosni bodovi pri određivanju mirovine**. Vrijednosni bodovi uzimaju se u punom opsegu (polazni faktor 1,0):

- 1) za invalidsku mirovinu
- 2) za privremenu invalidsku mirovinu
- 3) za obiteljsku mirovinu nakon smrti osiguranika
- 4) za starosnu mirovinu
- 5) starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika iz članka 35. ZOMO-a
- 6) za prijevremenu mirovinu iz članka 36. ZOMO-a (zbog stečaja poslodavca)

Polazni faktor za određivanje prijevremene starosne mirovine određuje se tako da se polazni faktor (1,0) **smanjuje za 0,3% za svaki mjesec ranijeg odlaska u mirovinu** prije navršene dobi osiguranika propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu.

Polazni faktor za određivanje starosne mirovine osiguranika, koji prvi put stječe mirovinu nakon navršene starosne dobi propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema ovome Zakonu i ima **35 godina mirovinskog staža**, utvrđuje se tako da se polazni faktor (1,0) **povećava za 0,34% po mjesecu za svaki mjesec nakon navršenih godina života osiguranika propisanih za stjecanje prava na starosnu mirovinu, a najviše za pet godina**.

Za određivanje obiteljske mirovine osiguranika koji je umro nakon navršene starosne dobi propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema ovome Zakonu i ima 35 godina mirovinskog staža i nije stekao mirovinu, primjenjuje se polazni faktor (1,0) **uvećan za 0,34% po mjesecu za svaki mjesec nakon navršenih godina života osiguranika propisanih za stjecanje prava na starosnu mirovinu, a najviše za pet godina**.

ističemo...

Osobni bodovi (čl. 86.) za određivanje mirovine dobivaju se tako da se **prosječni vrijednosni bodovi pomnože s ukupnim mirovinskim stažem i polaznim faktorom**.

Visina mirovine = osobni bodovi x aktualna vrijednost mirovine x 27%

U svotu mirovine uračunava se, odnosno sastavni je dio mirovine, **Dodatak na mirovinu**, određen na način i pod uvjetima propisanim Zakonom o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, **koji određen na mirovine u 2010. godini i sljedećim godinama iznosi 27,0%**.

1.2.1. Aktualna vrijednost mirovine i usklađivanje mirovine

Aktualna vrijednost mirovine je utvrđena svota mirovine za jedan osobni bod. Aktualna vrijednost mirovine utvrđuje se za svako polugodište tako da se aktualna vrijednost mirovine uskladi po stopi: Stopa usklađivanja aktualne vrijednosti mirovine koja se primjenjuje 1. siječnja i 1. srpnja svake kalendarske godine određuje se tako da se zbroji stopa promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi

i stopa promjene prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi, i to:

- ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa manji ili jednak 50%, stopa usklađivanja mirovina određuje se tako da se zbroji 30% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 70% stope promjene prosječne bruto plaće ili
- ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa veći od 50%, stopa usklađivanja mirovina određuje se tako da se zbroji 70% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 30% stope promjene prosječne bruto plaće.

Za izračun udjela stope promjene potrošačkih cijena u zbroju stopa uzimaju se apsolutni brojevi tih stopa.

Aktualna vrijednost mirovine ne usklađuje se ako je stopa usklađivanja jednaka nuli ili manja od nule.

Aktualnu vrijednost mirovine utvrđuje upravno vijeće Zavoda na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku najkasnije dva mjeseca nakon isteka svakog polugodišta.

Na sjednici Upravnog vijeća Zavoda je donesena **Odluka o aktualnoj vrijednosti mirovine od 1. siječnja 2019. koja iznosi 66,35 kn te Odluka o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2019.** prema kojoj najniža mirovina za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2019. iznosi **64,34 kn**.

Prema članku 90. ZOMO-a, osiguraniku koji ostvaruje mirovinu samo prema odredbama ovoga Zakona, a kojem je mirovina određena prema članku 79. stavcima 1. i 2. i člancima 81. do 88. ovoga Zakona **manja od najniže mirovine**, odredit će se **najniža mirovina**.

ističemo...

Najniža mirovina određuje se za svaku godinu mirovinskog staža u visini 100% aktualne vrijednosti mirovine na dan određivanja mirovine.

Najniža mirovina korisnika invalidske mirovine, čiji je djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti, određuje se za 40 godina mirovinskog staža.

Najniža mirovina korisnika invalidske mirovine, čiji je djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti **djelomično posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti, a djelomično posljedica bolesti ili ozljede izvan rada**, određuje se od zbroja najnižih mirovina obračunatih u razmjerom dijelu za slučaj djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti uzrokovanog ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću i razmjerom dijelu za slučaj bolesti ili ozljede izvan rada. **Najniža mirovina korisnika obiteljske mirovine** nakon smrti osiguranika, čija je smrt posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti, određuje se za 40 godina mirovinskog staža. Najniža mirovina određuje se uz primjenu polaznog faktora i mirovinskog faktora prema ovome Zakonu.

Korisniku starosne, prijevremene starosne, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i invalidske mirovine ostvarene zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti iz članka 56. ovoga Zakona, kao i korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad **ostvarene do stupanja na snagu ovoga Zakona** (do 31.12.2013.), **najniža mirovina ne pripada za vrijeme zaposlenja ili obavljanja samostalne djelatnosti**. Ovim korisnicima invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad nakon prestanka

zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti, najniža mirovina određuje se odgovarajućom primjenom članka 90. ZOMO-a.

ističemo...

Osiguranici koji su u radnom vijeku ostvarili plaću manju od 75% prosječne plaće u RH (od 1. siječnja 2019. manju od 80%) ostvaruju **najnižu mirovinu**, budući da je u tom slučaju najniža **veća** od mirovina utvrđenih na temelju njihovih plaća/osnovica s dodatkom od 27%.

1.3. Uvjeti za ostvarivanje starosne mirovine, prijevremene mirovine, mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremene starosne mirovine zbog stečaja poslodavca

1.3.1. Starosna mirovina

Prema članku 33. ZOMO-a, pravo na starosnu mirovinu u razdoblju od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2027. ima **osiguranik (muškarac)** kada navrší **65 godina života i 15 godina mirovinskog staža**.

Pravo na starosnu mirovinu osiguranik ima s navršenih 15 godina mirovinskog staža i:

- u 2028. godini – 65 godina i 4 mjeseca života
- u 2029. godini – 65 godina i 8 mjeseci života
- u 2030. godini – 66 godina života
- u 2031. godini – 66 godina i 4 mjeseca života
- u 2032. godini – 66 godina i 8 mjeseci života.

Pravo na starosnu mirovinu od 1. siječnja 2033. ima osiguranik kada navrší **67 godina života i 15 godina mirovinskog staža**.

Prema članku 180. ZOMO-a, iznimno od članka 33. stavka 1. ZOMO-a, pravo na starosnu mirovinu stječe **osiguranik – žena** kada navrší 15 godina mirovinskog staža i:

- u 2019. godini – 62 godine i 4 mjeseca života
- u 2020. godini – 62 godine i 8 mjeseci života
- u 2021. godini – 63 godine života
- u 2022. godini – 63 godine i 4 mjeseca života
- u 2023. godini – 63 godine i 8 mjeseci života
- u 2024. godini – 64 godine života
- u 2025. godini – 64 godine i 4 mjeseca života
- u 2026. godini – 64 godine i 8 mjeseci života.

U razdoblju od stupanja na snagu ovoga Zakona do 31. prosinca 2026. osiguraniku – ženi koja prvi put stječe pravo na mirovinu i ima najmanje 35 godina mirovinskog staža polazni faktor za određivanje starosne mirovine nakon navršene starosne dobi iz stavka 1. ovoga članka povećava se za postotak iz članka 85. stavka 3. ovoga Zakona (**0,34%**) za svaki mjesec koji je protekao od navedene navršene starosne dobi iz stavka 1. ovoga članka do dana ostvarivanja prava, a najviše za pet godina.

Za određivanje obiteljske mirovine poslije smrti osiguranika koji je umro nakon navršene starosne dobi iz stavka 1. ovoga članka i ima 35 godina mirovinskog staža i nije stekao mirovinu primjenjuje se polazni faktor iz članka 85. stavka 3. ovoga Zakona.

1.3.2. Prijevremena starosna mirovina

Prema članku 34. ZOMO-a, pravo na prijevremenu starosnu mirovinu u razdoblju od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2027. ima

osiguranik (**muškarac**) kada navrší **60 godina života i 35 godina mirovinskog staža**. Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu osiguranik ima s navršenih 35 godina mirovinskog staža i:

- u 2028. godini – 60 godina i 4 mjeseca života
- u 2029. godini – 60 godina i 8 mjeseci života
- u 2030. godini – 61 godinu života
- u 2031. godini – 61 godinu i 4 mjeseca života
- u 2032. godini – 61 godinu i 8 mjeseci života.

Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu od **1. siječnja 2033.** ima osiguranik kada navrší **62 godine života i 35 godina mirovinskog staža**.

Iznimno od članka 34. stavka ZOMO-a, pravo na prijevremenu starosnu mirovinu stječe osiguranik – **žena** kada navrší:

- u 2019. godini – 57 godina i 4 mjeseca života i 32 godine i 4 mjeseca mirovinskog staža
- u 2020. godini – 57 godina i 8 mjeseci života i 32 godine i 8 mjeseci mirovinskog staža
- u 2021. godini – 58 godina života i 33 godine mirovinskog staža
- u 2022. godini – 58 godina i 4 mjeseca života i 33 godine i 4 mjeseca mirovinskog staža
- u 2023. godini – 58 godina i 8 mjeseci života i 33 godine i 8 mjeseci mirovinskog staža
- u 2024. godini – 59 godina života i 34 godine mirovinskog staža
- u 2025. godini – 59 godina i 4 mjeseca života i 34 godine i 4 mjeseca mirovinskog staža
- u 2026. godini – 59 godina i 8 mjeseci života i 34 godine i 8 mjeseci mirovinskog staža.

Od 1. siječnja 2019. primjenjuje se jedinstveni **faktor umanjenja** prijevremene starosne mirovine od **0,3% po mjesecu ranijeg odlaska u mirovinu**.

1.3.3. Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika

Prema članku 35. ZOMO-a, pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ima **osiguranik kada navrší 60 godina života i 41 godinu staža osiguranja u efektivnom trajanju. Od 1. siječnja 2027.** pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ima osiguranik **kada navrší 61 godinu života i 41 godinu staža osiguranja u efektivnom trajanju** (razdoblje provedeno u obveznom mirovinskom osiguranju i produženom osiguranju u stvarnom trajanju). Do kraja 2018. uvjet je bio 41 godina staža osiguranja, što uključuje i staž osiguranja s povećanim trajanjem.

Pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ne može steći osiguranik koji je navršio životnu dob iz članka 33., odnosno članka 180. ZOMO-a, kao ni osiguranik koji je navršio životnu dob iz članka 33., odnosno 180. ZOMO-a uz sniženje starosne granice prema članku 181. ZOMO-a.

1.3.4. Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca

Prema članku 36. ZOMO-a, pravo na prijevremenu starosnu mirovinu prema uvjetima iz članka 34. ZOMO-a ima osiguranik koji je nakon prestanka osiguranja prouzročenoj stečajem, neposredno prije ispunjenja uvjeta za ostvarivanje prava na mirovinu iz članka 34. i članka 182. ZOMO-a proveo u neprekidnom trajanju **najmanje dvije godine kao nezaposlena osoba prijavljena službi nadležnoj za zapošljavanje**. Ovo je nova vrsta prijevremene mirovine za **nezaposlene, koja se ne umanjuje**, te osiguranika treba odjaviti iz

evidencije nadležne službe za zapošljavanje **s danom ispunjavanja uvjeta za mirovinu** (ovu mirovinu ne može steći umirovljenik koji je nakon ispunjavanja uvjeta za mirovinu ostao prijavljen u službi za zapošljavanje).

U slučaju sklapanja novoga ugovora o radu kod istog poslodavca kod kojega je radni odnos prestao zbog stečaja, koji je naknadno sklopljen radi završetka poslova pripreme vezanih uz stečaj sklopljen prema propisu kojim se uređuje stečaj, ne dovodi do gubitka uvjeta statusa neprekidne nezaposlenosti radi ostvarivanja prava na prijevremenu starosnu mirovinu zbog stečaja poslodavca, već se zbrajaju razdoblja nezaposlenosti tog radnika od dana stečaja tog poslodavca do ispunjenja uvjeta starosne dobi iz članka 34., odnosno članka 182. ovoga Zakona, u kojima nije radio.

1.4. Prava po osnovi smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost, djelomičnog gubitka radne sposobnosti i potpunog gubitka radne sposobnosti

Smanjenje radne sposobnosti postoji kada se kod osiguranika, zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem, **radna sposobnost smanji za više od polovice** u odnosu na zdravog osiguranika iste ili slične razine obrazovanja. Poslovi prema kojima se ocjenjuje sposobnost za rad obuhvaćaju sve poslove koji odgovaraju njegovim tjelesnim i psihičkim sposobnostima, a smatraju se odgovarajućim njegovim dosadašnjim poslovima.

Preostala radna sposobnost postoji kada je kod osiguranika nastalo smanjenje radne sposobnosti, ali se s obzirom na zdravstveno stanje, životnu dob, naobrazbu i sposobnost **može profesionalnom rehabilitacijom** osposobiti za rad s punim radnim vremenom na drugim poslovima.

Djelomični gubitak radne sposobnosti postoji kada kod osiguranika postoji smanjenje radne sposobnosti, a s obzirom na zdravstveno stanje, životnu dob, naobrazbu i sposobnost **ne može se profesionalnom rehabilitacijom osposobiti za rad s punim radnim vremenom na drugim poslovima, ali može raditi najmanje 70% radnog vremena** na prilagođenim poslovima iste ili slične razine obrazovanja koji odgovaraju njegovim dosadašnjim poslovima.

ističemo...

Potpuni gubitak radne sposobnosti postoji kada kod osiguranika u odnosu na zdravog osiguranika iste ili slične razine obrazovanja, zbog promjena u zdravstvenom stanju koje se **ne mogu otkloniti liječenjem, nastane trajni gubitak radne sposobnosti bez preostale radne sposobnosti**.

Uzroci smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost te djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti su bolest, ozljeda izvan rada, ozljeda na radu ili profesionalna bolest.

ističemo...

Invalid rada prema ZOMO-u je osiguranik koji je na osnovi smanjenja uz preostalu radnu sposobnost ili djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti iz članka 39. ZOMO-a ostvario pravo na invalidsku mirovinu ili pravo na profesionalnu rehabilitaciju.

Pravo na invalidsku mirovinu ima osiguranik od dana nastanka djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti, što znači da osiguranici mogu ostvariti sljedeće vrste invalidske mirovine:

- **invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti** – stječe osiguranik ako je djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti nastao zbog bolesti ili ozljede izvan rada **prije navršениh 65 godina života** i ako mu mirovinski staž pokriva najmanje trećinu radnog vijeka. Ako je djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti osiguranika nastao zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, pravo na invalidsku mirovinu osiguranik stječe bez obzira na dužinu mirovinskog staža.
- **privremena invalidska mirovina** - invalid rada koji se profesionalnom rehabilitacijom osposobio za druge poslove, a nakon završene rehabilitacije je dugotrajno ostao nezaposlen, ako mu nije osiguran odgovarajući posao za koji se rehabilitacijom osposobio, ima pravo na privremenu invalidsku mirovinu pod uvjetima da je u neprekidnom trajanju od najmanje pet godina nakon završetka rehabilitacije bio nezaposlen i da je nezaposlenost trajala do navršene 58. godine života.
- **invalidska mirovina zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti** – se utvrđuje kada kod osiguranika postoji smanjenje radne sposobnosti, a s obzirom na zdravstveno stanje, životnu dob, naobrazbu i sposobnost ne može se profesionalnom rehabilitacijom osposobiti za rad s punim radnim vremenom na drugim poslovima, ali može raditi najmanje 70% radnog vremena na prilagođenim poslovima iste ili slične razine obrazovanja koji odgovaraju njegovim dosadašnjim poslovima.

Korisnicima prava **na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad** određene prema odredbi članka 174. stavka 1. do 3. Zakona o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 102/98., 127/00., 59/01., 109/01., 147/02., 117/03., 30/04., 177/04., 92/05., 43/07. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 79/07., 35/08., 40/10. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 121/10., 130/10. – pročišćeni tekst, 61/11., 114/11., 76/12. i 133/13.) osiguravaju se prava po toj osnovi i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona u istom opsegu, uz primjenu mirovinskog faktora iz članka 174. stavka 3. navedenoga Zakona.

Posebno ističemo da korisnici invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti i invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za vrijeme zaposlenja odnosno obavljanja samostalnih djelatnosti imaju pravo na umanjenju invalidsku mirovinu (mirovinski faktor 0,5), a kada su nezaposleni imaju veću invalidsku mirovinu (mirovinski faktor 0,8).

Korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad zbog bolesti koji su mirovinu ostvarili prema općim propisima prije stupanja na snagu ovoga Zakona (1. siječnja 2014.), s danom navršene starosne dobi iz članka 33., odnosno 180. ovoga Zakona **prevodi se to pravo** u istoj svoti po službenoj dužnosti na starosnu mirovinu. Prema članku 58. ZOMO ne prevode se invalidske mirovine korisnika ostvarene prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima. Posebno ističemo da ovi prevedeni korisnici mirovine **ne mogu raditi** do polovice punog radnog vremena bez obustave isplate mirovine.

1.5. Nastavak radnog odnosa uz isplatu mirovine – samo izmjenom ugovora o radu ili je obavezan prekid radnog odnosa

Pravo na starosnu mirovinu i prijevremenu starosnu mirovinu osiguranik može steći kada ispuni uvjete za mirovinu, a **nakon prestantka osiguranja** ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Osiguranik kojemu nije prestalo osiguranje može podnijeti zahtjev za priznanje prava na starosnu mirovinu i prijevremenu starosnu mirovinu **najranije jedan mjesec prije prestanka osiguranja** uz pružanje dokaza o datumu prestanka osiguranja.

Pravo na starosnu mirovinu i prijevremenu starosnu mirovinu priznaje se osiguraniku od dana navedenog u zahtjevu, ali **najranije od prvog sljedećeg dana nakon prestanka osiguranja**.

Osiguranik može **dvanaest mjeseci prije podnošenja zahtjeva** obavijestiti Zavod o svojoj namjeri za podnošenje zahtjeva za priznanje prava na starosnu mirovinu ili prijevremenu starosnu mirovinu **u svrhu kompletiranja i kontrole podataka o stažu osiguranja i plaći, odnosno osnovici**.

Postupak utvrđivanja socijalnog statusa korisnika starosne mirovine, starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremene starosne mirovine koji mogu raditi s nepunim radnim vremenom (do polovine punog radnog vremena) je različit.

Prema članku 37. stavku 6. ZOMO-a, osiguranik koji je nakon ispunjenja uvjeta za starosnu mirovinu ili starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika prema ovome Zakonu nastavio raditi, ali ne više s punim radnim vremenom, nego do polovice punog radnog vremena koje je radio prije ispunjenja uvjeta, može i bez prestanka radnog odnosa steći pravo na tu mirovinu od dana s kojim je nakon ispunjenja uvjeta nastavio raditi do polovice punog radnog vremena. Kada osiguranik tijekom postupka za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu ili starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika bez prekida radnog odnosa nastavlja raditi do polovice punog radnog vremena, a ispunjava uvjete za tu mirovinu, **poslodavac je obavezan u skladu s člancima 111. i 112. ZOMO-a dostaviti prijavu o promjeni** nastaloj tijekom osiguranja na temelju izmijenjenog ugovora o radu. To znači da u tom slučaju korisnik mirovine, ako nastavlja rad kod istog poslodavca sklapa izmijenjeni ugovor o radu (anex ugovora ili novi ugovor) dostavlja Zavodu samo Prijavu o promjeni tijekom osiguranja (obrazac **M-3P**) u roku od 24 sata te navesti promjene podataka u obilježjima 16, 25 te 21 kada rješenje o pravu na mirovinu postane pravomoćno.

Ovi osiguranici mogu prvo prekinuti radni odnos na obrascu **M-2P** i s radnikom sklopiti novi ugovor na nepuno radno vrijeme i to najkasnije do početka rada (a najranije 8 dana prije početka rada) prijaviti radnika putem obrasca **M-1P** (Prijava o početku osiguranja).

Osiguranik koji je nakon ispunjenja uvjeta za starosnu prijevremenu mirovinu koji namjerava nakon ostvarenja ove mirovine raditi uz isplatu ove mirovine mora provesti odjavu iz sustava obveznog osiguranja na obrascu **M-2P**, sklopiti novi ugovor o radu s poslodavcem s nepunim radnim vremenom i dostaviti Zavodu obrazac **M-1P**.

2. Korisnici mirovine koji mogu obavljati razne djelatnosti bez obustave isplate mirovine

Prema članku 175. stavku 1. ZOMO-a, osobe iz članka 10. stavka 1. točka 4. do 6. i članka 11. ovoga Zakona **nisu obvezno osigurane ako su korisnici mirovine** (starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine, starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika, invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti i obiteljske mirovine), osim korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, ostvarene do stupanja na snagu ovoga Zakona i korisnika invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene prema ovome Zakonu.

Prema navedenom članku ZOMO-a, nisu obvezno osigurani (pa im se stoga niti ne obustavlja isplata mirovine) slijedeći korisnici mirovine:

- koji su po osnovi obavljanja **samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva** obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit (čl. 10. st. 1. t. 4. ZOMO-a)
- koji obavljaju djelatnost za **čije obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja ili registracije**, ali imaju obilježje samostalnosti, trajnosti i s namjerom stvaranja izvora dohotka ili dobiti i po osnovi obavljanja tih djelatnosti su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, ako nisu obvezno osigurani po drugoj osnovi (čl. 10. st. 1. t. 5. ZOMO-a)
- koji obavljaju **domaću radinost ili sporedno zanimanje** prema Zakonu o obrtu, ako nisu obvezno osigurani po drugoj osnovi, ili ako nisu korisnici mirovine, osim korisnika invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti iz članka 39. stavka 3. ZOMO-a (čl. 10. st. 1. t. 6. ZOMO-a)
- koji obavljaju **poljoprivrednu i šumarsku djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje** (u svojstvu nositelja ili člana OPG-a), a upisani su u upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, odnosno u upisnik šumoposjednika u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, odnosno šumoposjednika i člana njegova obiteljskog domaćinstva (čl. 11. st. 1. ZOMO-a)

U smislu ZOMO-a smatra se da osobe koje obavljaju **poljoprivrednu i šumarsku djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje** ne obavljaju poljoprivrednu i šumarsku djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje **ako su obvezno osigurane po drugoj osnovi**, ili **ako su na redovitom školovanju, ako su starije od 65 godina života, ili ako su korisnici mirovine**, osim korisnika invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti iz članka 39. stavka 3. ovoga Zakona te korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti iz članka 175. stavaka 4. i 5. ovoga Zakona (čl. 11. st. 1. ZOMO-a)

ističemo...

To znači, ponavljam, da sama činjenica da navedene osobe nisu obvezno osigurane (ako obavljaju navedene djelatnosti) znači da im se mirovina ne obustavlja za vrijeme obavljanja navedenih djelatnosti.

To proizlazi iz članka 99. stavka 1. ZOMO-a, prema kojem korisniku mirovine koji se zaposli ili **počne obavljati djelatnost** na temelju koje **postoji obveza na osiguranje isplata mirovine se obustavlja**.

U navedenim slučajevima ne postoji obveza osiguranja pa se isplata mirovina ne obustavlja.

2.1. Osiguranje poljoprivrednika na osobni zahtjev i istup iz osiguranja

Sukladno članku 15. Zakona o obiteljskom gospodarstvu („Narodne novine“, broj 29/18), fizička osoba koja zbog samostalnog obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede **ima ekonomsku veličinu gospodarstva** veću od kunske protuvrijednosti izražene u stranoj valuti **od 3000 eura** i/ili koja je po osnovi obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede **obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit** sukladno posebnim propisima, ako odabere organizacijski oblik OPG-a, **mora se upisati u Upisnik OPG**.

Na dalje, sukladno članku 16. Zakona o obiteljskom gospodarstvu, fizička osoba koja se bavi poljoprivredom u organizacijskom obliku OPG-a, a nije se sukladno članku 15. stavku 1. ovoga Zakona **obvezna upisati u Upisnik OPG-ova**, upisuje se u **Upisnik poljoprivrednika** koji vodi Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Takvim osobama daje se mogućnost da se obvezno osiguraju na mirovinsko osiguranje, **ali samo na njihov osobni zahtjev** i to od dana podnošenja zahtjeva a najranije od 1. siječnja kalendarske godine u kojoj je podnesen zahtjev (čl. 11.a ZOMO).

Na dalje, u prijelaznim i završnim odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 115/18) u članku 48. koji nije ušao u pročišćeni tekst, propisano je da osobe koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečene u obveznom mirovinskom osiguranju **u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva** (u daljnjem tekstu: OPG), a koje ne usklade uvjete poslovanja OPG-a s odredbom posebnog zakona, nego ih nadležno tijelo rješenjem upiše u Upisnik poljoprivrednika, **mogu podnijeti zahtjev za istup iz tog osiguranja**. (prestanak mirovinskog osiguranja prestaje s danom podnošenja zahtjeva za istup iz osiguranja). Osiguranje ovih osoba prestaje i ako navršše 65 godina odnosno ako ostvare pravo na mirovinu.

3. Korisnici mirovine - članovi uprave i izvršni direktori trgovačkih društava, likvidatori i upravitelji zadruga

3.1. Obvezno mirovinsko, zdravstveno i osiguranje za slučaj nezaposlenosti članova uprave, izvršnih direktora trgovačkih društava i upravitelja zadruga

ističemo...

Prema članku 12. ZOMO-a, obvezno su osigurani članovi uprave i izvršni direktori trgovačkih društava, likvidatori i upravitelji zadruga ako nisu obvezno osigurani po drugoj osnovi.

3.1.1. Član uprave

Uprava d.d.-a se sastoji od jedne ili više osoba (**direktori**) čiji se broj određuje statutom. Ako se uprava sastoji od više osoba, jedna se od njih mora imenovati za predsjednika. Uprava vodi poslove društva na vlastitu odgovornost. Ako se uprava sastoji od više osoba, članovi uprave **ovlašteni su da poslove vode samo zajedno**. **Statutom se može odrediti i drugačiji način vođenja poslova**, ali se ne može odrediti da se u slučaju različitih mišljenja članova uprave smatra da je donesena odluka za koju se odlučila manjina. Ako su glasovi pri odlučivanju jednako podijeljeni, a statutom se za taj slučaj drugačije ne odredi, odlučujući je glas predsjednika uprave. **Uprava zastupa društvo**. U tome je ovlaštena poduzimati sve pravne radnje zastupanja u poslovima, pred sudom i drugim organima vlasti.

Ako se uprava sastoji od više osoba, a statutom se drugačije ne odredi, članovi uprave ovlašteni su **zastupati društvo samo skupno**. Za očitovanje volje prema društvu dovoljno je da je ona očitovana prema jednome članu uprave. **Članove uprave i predsjednika imenuje nadzorni odbor društva** najviše na vrijeme od pet godina

s time da ih može ponovno imenovati. Nije li u odluci o imenovanju što drugo rečeno, mandat predsjedniku i članu uprave počinje s danom donošenja odluke o imenovanju bez obzira na upis u sudskom registru. Ponovno imenovanje predsjednika i članova uprave nije moguće ranije od godinu dana prije isteka njihova mandata. Ako neki član uprave nije imenovan, u hitnom će ga slučaju na zahtjev zainteresirane osobe imenovati sud. Tako imenovana osoba ostaje članom uprave sve dok se u skladu sa statutom ne imenuje član uprave na čije mjesto je on imenovan. Član uprave kojega imenuje sud ima pravo na nadoknadu troškova koje ima u obavljanju toga posla i na nagradu za rad. Ako se tako imenovani član uprave i društvo ne mogu o tome sporazumjeti, o nadoknadi troškova i o plaćanju nagrade odlučuje sud. Na primanja članova uprave primjenjuje se članak 247. ZTD-a.

Uprava društva d.o.o.-a sastoji se od jednoga ili više direktora (društvo **zastupa** uprava). **Uprava vodi poslove** društva u skladu s društvenim ugovorom, odlukama članova društva i obveznim uputama skupštine i nadzornog odbora ako ga društvo ima. Način rada uprave propisuje se **društvenim ugovorom**. Ako neka pitanja glede načina rada uprave nisu uređena društvenim ugovorom ili ovim Zakonom, može ih urediti uprava posebnim aktom koji u tu svrhu donosi. Ako uprava ima više članova, a društvenim ugovorom nije drugačije određeno, članovi zajedno poduzimaju radnje potrebne za vođenje poslova društva, osim ako postoji opasnost od toga da se radnje pravodobno ne poduzmu. Ako je po društvenom ugovoru svaki član uprave ovlašten da sam poduzima radnje vođenja poslova društva, on ne smije poduzeti nakanjenu radnju usprotivi li se tome neki od članova uprave, osim ako spomenutim ugovorom nije drugačije određeno. **Član uprave može biti potpuno poslovno sposobna fizička osoba**. Članovi d.o.o.-a svojom odlukom imenuju upravu društva (članovi uprave se imenuju sukladno članku 423. ZTD-a, opoziv člankom 424. ZTD-a te ostavka člana uprave člankom 424.a ZTD-a). Na primanja članova uprave na odgovarajući način primjenjuje se članak 247. ZTD-a.

Članovi uprave, njihova ovlaštenja za zastupanje i sve promjene bez odgađanja se **upisuju u sudski registar**.

Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.) je oblik trgovačkog društva koji se od d.o.o.-a najznačajnije razlikuje u visini najnižeg propisanog iznosa temeljnog kapitala, a koji kod j.d.o.o.-a iznosi **10,00 kuna**. Taj temeljni kapital, isto kao i kod d.o.o.-a, mora biti uplaćen isključivo u novcu te nije dopušteno osnivanje društva unosom temeljnog kapitala u stvarima ili pravima.

Nadalje, j.d.o.o. može imati jednog do najviše tri osnivača, ali samo jedan osnivač može biti **član uprave** te za poslovanje tvrtke odgovara isključivo **direktor** (dakle, j.d.o.o. može imati samo jednog direktora).

Članovi društva u **javnom trgovačkom društvu** (to je društvo osoba, **član društva** zastupa i vodi društvo) te u **komanditnom društvu** (to je društvo osoba, **komplementar** zastupa i vodi društvo) **nisu članovi uprave** te nisu obvezno osigurani prema članku 12. ZOMO-a, već mogu biti osigurani (praksa) kao radnici.

3.1.2. Izvršni direktor trgovačkog društva (d.d.)

Prema članku 272.h ZTD, **upravni odbor d.d.-a** vodi društvo, postavlja osnove za obavljanje predmeta poslovanja, nadzire vođenje poslova društva i zastupa društvo prema izvršnim direktorima društva. Kada upravni odbor zastupa društvo prema nekome od izvršnih direktora u tome ne može sudjelovati nitko od izvršnih direktora društva. Članovi upravnog odbora, na način određen statu-

tom, biraju između sebe predsjednika i najmanje jednog zamjenika predsjednika. **Za predsjednika i prvog zamjenika predsjednika upravnog odbora ne može biti izabrana osoba koja je istodobno izvršni direktor u društvu.** Upravni odbor imenuje jednog ili više izvršnih direktora na mandatno razdoblje određeno u skladu sa statutom, ali **ne dulje od šest godina.**

Izvršni direktori vode poslove društva. Ako je imenovano više izvršnih direktora, oni su ovlašteni voditi poslove društva samo zajedno. Statutom ili poslovnikom o radu izvršnih direktora kojeg donese upravni odbor može se odrediti i drukčiji način vođenja poslova. Ovlašti koje su zakonom dane upravnom odboru ne mogu se prenositi na izvršne direktore. Izvršni direktori obvezni su registarskom sudu podnositi prijave za upis u sudski registar i podnositi odgovarajuće isprave kako je to ovim Zakonom propisano za članove uprave društva.

3.1.3. Likvidator

Obvezno osiguranje za likvidatora je uvedeno od 1. siječnja 2019. i ne odnosi se na zatečene likvidatore koji su upisani u sudski registar do kraja 2018. godine, jer sukladno članku 49. ZOMO-a (tekst koji nije ušao u pročišćeni tekst Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju – NN br.115/18), osobe koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona (1.siječnja 2019.) upisane u sudski registar kao likvidatori trgovačkog društva u likvidaciji **moгу se osigurati na mirovinsko osiguranje na osobni zahtjev** (što znači da ne moraju). U slučaju da se ovi likvidatori osiguraju priznaje im se svojstvo osiguranika s danom podnošenja zahtjeva, ako je zahtjev podnesen u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona (stupio na snagu 1.1.2019.).

Prema članku 371. Zakona o trgovačkim društvima «Narodne novine», broj 111/93, 34/99, 52/00 – Odluka USRH, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11 – Kazneni zakon, 152/11 (pročišćeni tekst), 111/12, 68/13 i **110/15 – u daljnjem tekstu: ZTD), likvidaciju d.d.-a** provode članovi uprave, odnosno izvršni direktori kao likvidatori. Statutom ili odlukom glavne skupštine za likvidatore se mogu imenovati druge osobe. Na izbor likvidatora na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 239. stavka 2. ovoga Zakona. Za likvidatora može se imenovati i pravna osoba. **Likvidatori zastupaju društvo.**

Na zahtjev nadzornog, odnosno upravnog odbora ili dioničara koji imaju udjele što zajedno čine najmanje dvadeseti dio temeljnoga kapitala društva ili najmanje 4.000.000,00 kuna, sud će, ako za to postoji važan razlog, imenovati ili opozvati likvidatore. Dioničari koji to traže moraju učiniti vjerojatnim da su najmanje tri mjeseca imatelj dionica u društvu. Likvidatori koje imenuje sud imaju pravo da im se primjereno nadoknade troškovi koje imaju kao likvidatori i isplati nagrada za njihov rad. Ako se sudski imenovani likvidatori i društvo ne suglase o naknadi troškova i o nagradi, o tome odlučuje sud. Glavna skupština može u svako doba opozvati likvidatore koje ne imenuje sud. Ako odlukom o prestanku društva nije drugačije određeno, na likvidatore se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovoga Zakona i statuta o upravi društva. Registarskome sudu mora se podnijeti prijavu za upis imenovanih prvih likvidatora i njihovih ovlaštenja za zastupanje u sudski registar. Za svaku izmjenu likvidatora ili izmjenu njihovih ovlaštenja za zastupanje likvidatori moraju podnijeti sudu prijavu da se upišu u sudski registar.

Prema članku 471. ZTD, **likvidaciju d.o.o.-a provode članovi uprave** ako se društvenim ugovorom ili odlukom članova društva likvidatorima **ne imenuju jedna ili više osoba.** Sud može i izvan slučaja iz članka 470. stavka 2. ovoga Zakona na prijedlog nadzornog

odbora ili članova društva poslovni udjeli kojih čine najmanje deseti dio temeljnoga kapitala ili manji dio određen društvenim ugovorom iz važnoga razloga pored tih likvidatora ili umjesto njih imenovati druge. Likvidatore koje je imenovao, sud može pod pretpostavkama iz prethodnoga stavka ovoga članka i opozvati. Likvidatore koje nije imenovao sud mogu u svako doba opozvati i članovi društva svojom odlukom. Zabrana konkurencije iz članka 429. ovoga Zakona ne odnosi se na likvidatore. Likvidatori koje imenuje sud imaju pravo da im se primjereno nadoknade troškovi koje imaju kao likvidatori i isplati nagrada za njihov rad. Ako se sudski imenovani likvidatori i društvo ne suglase o naknadi troškova i o nagradi, o tome odlučuje sud.

Na likvidatore primjenjuju se propisi i odredbe društvenoga ugovora koje se odnose na članove uprave društva.

Prema članku 381. ZTD-a, likvidatori imaju pravo na primjerenu naknadu troškova i na nagradu za rad. Naknadu troškova i nagradu za rad plaća društvo. Njihovu visinu određuje glavna skupština društva, a u slučaju spora određuje je sud. Plaćanja se obavljaju nakon podmirenja tražbina vjerovnika a prije nego što se imovina društva podijeli dioničarima. Na račun naknade troškova i nagrade za rad likvidatorima mogu se obaviti plaćanja i za vrijeme trajanja likvidacije, prije nego što se podmire tražbine vjerovnika, ako je očito da to neće utjecati na podmirenje obveza prema vjerovnicima.

ističemo...

Obvezno osiguranje likvidatora od 1. siječnja 2019. odnosi se samo na likvidatore trgovačkih društava i zadruga ali ne i likvidatore ustanova i udruga.

3.1.4. Upravitelj zadruge

Prema članku 16. Zakona o zadrugama („Narodne novine“, broj 34/11, 125/13, 76/14 i 114/18) tijela zadruge su: skupština, nadzorni odbor i upravitelj. **Upravitelj zadruge** je fizička, potpuno poslovno sposobna osoba koja ispunjava uvjete za obavljanje poslova upravitelja utvrđene Zakonom o trgovačkim društvima i pravilima zadruge. Upravitelj ne može biti osoba koja po Zakonu o trgovačkim društvima ne može biti zastupnik odnosno član uprave trgovačkog društva. **Mandat upravitelja traje pet godina.** Zadrugu predstavlja i zastupa upravitelj. U slučaju sprječivosti upravitelja da zastupa zadrugu, zadrugu privremeno zastupa predsjednik skupštine zadruge dok se ne izabere novi upravitelj, najduže 6 mjeseci. **Upravitelj vodi poslove zadruge**, donosi opće i pojedinačne akte kojima se reguliraju prava i obveze radnika iz radnog odnosa u zadrugi te obavlja druge poslove utvrđene ovim Zakonom i pravilima zadruge. Na odgovornost upravitelja za štetu koju zadrugi prouzroči svojim radom ili propustom primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o trgovačkim društvima.

Skupštinu zadruge čine svi članovi zadruge, odnosno njihovi opunomoćnici. Skupština zadruge, između ostalog, bira i opoziva: predsjednika skupštine, članove nadzornog odbora, **upravitelja** i druga tijela određena pravilima zadruge.

Na dalje, prema članku 156. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, broj 121/17) **upravitelj zadruge** može biti i osoba koja ima priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata kod koje je utvrđena opća nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti ili profesionalna nesposobnost za rad odnosno djelomičan gubitak radne sposobnosti kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u logoru, bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani

suvereniteta Republike Hrvatske, ako poslove upravitelja obavlja bez plaće ili naknade. **Navedeni upravitelj nije obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje.**

Kada zadruga u kalendarskoj godini nakon oporezivanja ostvari **dobit u iznosu od 150.000,00 kuna** i veću, **dužna je izabrati osobu koja će profesionalno obavljati poslove upravitelja zadruge** i koja se obvezno osigurava na mirovinsko osiguranje.

Zadruge su obvezne dostaviti Ministarstvu ovjerenu **izjavu** upravitelja zadruge, danu pod kaznenom i materijalnom odgovornošću, **da poslove i zadatke upravitelja obavlja bez plaće** ili naknade te presliku rješenja o upisu u sudski registar nadležnog trgovačkog suda i svaku izmjenu tog rješenja, u roku od 15 dana od dana upisa.

3.1.5. Obvezno osiguranje za slučaj nezaposlenosti

Prema članku 6. stavku 2. točki 9. Zakona o tržištu („Narodne novine“, broj 118/18) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019. i koji je zamijenio raniji Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Narodne novine“, br. 16/17.) **za slučaj nezaposlenosti obvezno su osigurani članovi uprave i izvršni direktori trgovačkih društava, likvidatori i upravitelji zadruga.**

3.1.6. Obvezno zdravstveno osiguranje

U trenutku pisanja ovog članka nije izmijenjen Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 80/13 i 137/13) koji nije usklađen (nekoliko godina) niti sa ZOMO-om niti Zakonom o doprinosima („Narodne novine“, broj 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 26/14 - RUSRH, 30/14 – RUSRH, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18.) koji su međusobno usklađeni.

Prema članku 7. st. 1. t. 4. još uvijek važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 80/13 i 137/13), obvezno su osigurani **članovi uprave trgovačkih društava i izvršni direktori trgovačkih društava, ako nisu obvezno zdravstveno osigurani po osnovi rada kod druge pravne ili fizičke osobe u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici.**

O ovoj nerazumnoj, nepravednoj i diskriminirajućoj odredbi koja je još na snazi (jer se navedena odredba još uvijek nije promijenila izmjenom Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju) pisali smo detaljno u RIPUP-u broj 5/2015. Možemo samo kratko zaključiti da se navedena odredba u praksi jednostavno ne primjenjuje (iako se neko vrijeme primjenjivala).

3.2. U kojim slučajevima korisnik mirovine može biti član uprave, izvršni direktor, likvidator te upravitelj zadruge bez obustave isplate mirovine

Prema članku 12. ZOMO-a, obvezno su osigurani članovi uprave i izvršni direktori trgovačkih društava, likvidatori i upravitelji zadruge **ako nisu obvezno osigurani po drugoj osnovi.** U daljnjem tekstu, radi jednostavnosti koristiti ćemo samo pojam **član uprave** umjesto člana uprave, izvršnog direktora, likvidatora te upravitelja zadruge jer su njihova prava i obveze iste što se tiče socijalnog osiguranja te njihova statusa u vezi propisa o porezu na dohodak i doprinose.

Dakle, korisnik **mirovine – član uprave gubi pravo na isplatu mirovine** ako nije istodobno osiguran po bilo kojoj drugoj osnovi osiguranja (npr. radni odnos, obrt, slobodno zanimanje, članovi posade broda u međunarodnoj plovidbi i dr.). Ovdje moramo istaknuti da se **drugi dohodak i druga djelatnost ne smatraju osnovama osiguranja** iako se temeljem njih ostvaruje obvezno osiguranje te plaćaju

obvezni doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje (doprinos za mirovinsko osiguranje iz primitka po stopi od 10% a za osiguranike II. stupa plaće se 7,5% za I. stup i 2,5% za II. stup te doprinosi za zdravstveno osiguranje na te primitke po stopi od 7,5%).

U navedenom slučaju korisnik mirovine – član uprave ne samo da gubi pravo na isplatu mirovine ako nije osiguran po bilo kojoj drugoj osnovi osiguranja već i plaća doprinose na propisanu osnovicu od **8.448,00 kn** (prosječna plaća koja se primjenjuje u 2019. za obvezno osigurane članove uprave) što iznosi ukupno mjesečno **3.083,52 kn** doprinosa (doprinos za mirovinsko osiguranje na osnovicu po stopi od 20% za osiguranika koji je osiguran samo u I. stupu, a za osiguranika II. stupa plaća se 15% za I. stup i 5% za II. stup te doprinosi za zdravstveno osiguranje na osnovicu 16,5%). Ova slučaj je najgori za korisnika mirovine – člana uprave.

Najčešća situacija je kada je **korisnik mirovine - član društva** korisnik starosne mirovine, prijevremene mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika utvrđene prema ZOMO-u, korisnik starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja (utvrđene prema posebnim propisima), koji se tijekom korištenja prava (navedenih mirovina) **zaposle do polovice punog radnog vremena**, kada se navedene **mirovine ne obustavljaju a ovi korisnici mirovina podliježu plaćanju javnih davanja kao i radnici koji su zaposleni nepuno radno vrijeme.**

Korisnici ostalih mirovina (obiteljskih, invalidskih) koje su ostvarene po ZOMO-u koji su istodobno i članovi uprave nisu u povoljnom položaju jer im se obustavlja isplata mirovine i podliježu plaćanju doprinosa kao osiguranici – članovi uprave.

Korisnici mirovina po posebnim propisima **kojima nije dana mogućnost** da mogu raditi do polovice radnog vremena i biti članovi uprave (npr. korisnicima mirovine prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba i Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji je dana ta mogućnost) obvezno su osigurani kao članovi uprave i podliježu plaćanju doprinosa te im se obustavlja isplata mirovine (npr. to se odnosi na mirovine stečene prema Zakonu o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom državnom saboru, Zakonu o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i dr.).

O svemu ovome prikazujemo u tablici u nastavku:

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: 980,00 kn + PDV
Tel.: 01 / 49 21 737

Tablica 1. Status korisnika mirovina – članova uprave (zaposleni do polovice punog radnog vremena) u vezi plaćanja doprinosa i isplate mirovina

R. br.	Vrsta mirovine ostvarene prema ZOMO ili po posebnim propisima	Zaposlen u istom trg. društvu (najmanja osnovica za doprinose razmjerna 5.491,20 kn)	Zaposlen u drugom trg. društvu (osnovica za doprinose plaća)	Podliježe plaćanju doprinosa kao član uprave (mjesečna osnovica za doprinose – 8.448,00 kn)	Podliježe plaćanju doprinosa po drugoj osnovi (a ne po osnovi člana uprave)	Obustava isplate mirovine
1.	Starosna mirovina, starosna mirovina za dugogodišnje osiguranika i prijevremena starosna mirovina (ZOMO)	NE	NE	DA	NE	DA
2.	Starosna mirovina, starosna mirovina za dugogodišnje osiguranika i prijevremena starosna mirovina (ZOMO)	NE	NE	DA	Drugi dohodak	DA
3.	Starosna mirovina, starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremena starosna mirovina (ZOMO)	NE	DA	NE	Druga djelatnost (radni odnos i obrt ili slobodno zanimanje)	NE
4.	Starosna mirovina, starosna mirovina za dugogodišnje osiguranika i prijevremena starosna mirovina (ZOMO)	DA	NE	NE	Radni odnos	NE
5.	Starosna mirovina, starosna mirovina za dugogodišnje osiguranika i prijevremena starosna mirovina (ZOMO)	NE	DA	NE	Radni odnos	NE
6.	Starosna mirovina, starosna mirovina za dugogodišnje osiguranika i prijevremena starosna mirovina (ZOMO)	NE	NE	NE	Obrt ili slobodno zanimanje	DA
7.	Obiteljska ili invalidska mirovina zbog potpunog gubitka radne sposobnosti (ZOMO)	DA	NE	NE	Radni odnos	DA
8.	Korisnik invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad (ZOMO)	DA	NE	NE	Radni odnos	NE
9.	Korisnik invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti (ZOMO)	NE	DA	NE	Radni odnos	NE
10.	Korisnik starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (Posebni propis)	DA	NE	NE	Radni odnos	NE (može raditi i puno radno vrijeme tada isplata 50% mirovine)
11.	Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata, korisnici prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti koji se zaposle manje od 3,5 sata dnevno (Posebni propis)	DA	NE	NE	Radni odnos	NE
12.	Starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine, starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika, invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti i obiteljske mirovine (Posebni propis)	NE	NE	DA	NE (članak 175. st.1. ZOMO-a, koji obavljaju djelatnosti i koji kao korisnici mirovina nisu osigurani)	DA
13.	Starosne mirovine zastupnika u Hrvatskom saboru, članovi Vlade, suci Ustavnog suda, predsjednik Republike, redoviti članovi HAZU i dr. (Posebni propis)	DA	NE	NE	Radni odnos	DA

Prema članku 187.c stavku 2. Zakona o doprinosima, za korisnike mirovine koji su istodobno članovi uprave, izvršni direktori, likvidatori i upravitelji zadruga koji su osigurani po osnovi radnog odnosa **ne utvrđuje se obveza doprinosa po osnovi godišnje osnovice**, osim u slučaju ako je korisnik invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti.

Godišnja osnovica za obračun doprinosa utvrđuje se kao razlika između osnovice na koju su doprinosi utvrđeni prema osnovi osiguranja temeljem koje je prijavljen kao obvezni osiguranik i najniže osnovice za člana uprave, izvršnog direktora, likvidatora i upravitelja zadruge iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona odnosno članka 37. stavka 2. ovoga Zakona.

3.3. Prokurist

Prokurist se upisuje u trgovački registar pri nadležnom sudskom tijelu i ima ovlast zastupati trgovačko društvo prema trećim osobama, sudbenim i upravnim tijelima, može sklapati poslove za društvo ali što je najvažnije **nema obvezu osigurati se na mirovinsko i zdravstveno osiguranje i za slučaj nezaposlenosti, a to znači da mu se isplata mirovine ne obustavlja.**

Za svoj rad prokurist - umirovljenik može od trgovačkog društva primati honorare za rad (drugi dohodak) koje isplatitelj od 1. siječnja 2017. pa na dalje oporezuje stopom poreza na dohodak od **24%** + možebitni prirez te mora obračunati i platiti doprinos za mirovinsko osiguranje (**10%** ili **7,5%** + **2,5%** za osiguranike II. stupa) i zdravstveno osiguranje (po stopi od **7,5%**).

4. Korisnici invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i korisnici invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti

Prema članku 34. stavku 1. starog ZOMO-a (koji je vrijedio do 31. prosinca 2013.) korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad nije se obustavljala isplata mirovine za vrijeme zaposlenja odnosno obavljanja djelatnosti na temelju koje je postojala obveza osiguranja (npr. radni odnos, obrtnička djelatnost i dr.).

Korisnicima invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad koji su to pravo ostvarili prema Zakonu o mirovinskom osiguranju koji je bio na snazi do 31. prosinca 2013. i kojima se to pravo osigurava i nakon 1. siječnja 2014. kako je to i propisano člankom 175. ZOMO-a, ne obustavlja se i na dalje isplata mirovine za vrijeme zaposlenja odnosno obavljanja djelatnosti na temelju koje je postajala obveza osiguranja.

Prema članku 39. st. 3. ZOMO-a, **djelomični gubitak radne sposobnosti** postoji kada kod osiguranika postoji smanjenje radne sposobnosti, a s obzirom na zdravstveno stanje, životnu dob, naobrazbu i sposobnost ne može se profesionalnom rehabilitacijom osposobiti za rad s punim radnim vremenom na drugim poslovima, ali može raditi najmanje 70% radnog vremena na prilagođenim poslovima iste ili slične razine obrazovanja koji odgovaraju njegovim dosadašnjim poslovima.

Prema članku 56. stavku 1. ZOMO-a, pravo na **invalidsku mirovinu na temelju djelomičnog gubitka radne sposobnosti** imaju osiguranici iz članka 9. (radnici), članka 10. (obrtnici, trgovci pojedinci, samostalne profesionalne djelatnosti, vrhunski športaši i dr.) i članka 12. do 18. ZOMO-a (članovi uprave i izvršni direktori trgovačkih društava, lividatori, upravitelji zadruge, svećenici i drugi vjerski službenici, roditelj koji obavlja roditeljske dužnosti u prvoj godini života djeteta, produženo osiguranje i sl.) ako je djelomični gubitak radne sposobnosti nastao zbog bolesti ili ozljede izvan rada prije navršanih 65 godina života i ako mu navršeni mirovinski staž pokriva najmanje jednu trećinu radnog vijeka.

Ako je djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti osiguranika nastao zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, pravo na invalidsku mirovinu osiguranik stječe bez obzira na dužinu mirovinskog staža.

ističemo...

Korisnicima **invalidske mirovine na temelju djelomičnog gubitka radne sposobnosti i invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad se mirovina ne obustavlja** kada se zaposle ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje.

Od 1. siječnja 2019. nema nikakvih promjena u svezi ovih invalidskih mirovina.

5. Korisnici mirovine koji obavljaju sezonske poslove u poljoprivredi

Prema Zakonu o tržištu rada („Narodne novine“, broj 118/18) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019. i koji je zamijenio Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Narodne novine“, br. 16/17.), između ostalog, u svojim člancima 78. do 81. **uređuje zapošljavanje na privremenim odnosno povremenim sezonskim poslovima u poljoprivredi.**

ističemo...

Sezonskim radnikom u poljoprivredi smatra se, nezaposlena osoba, **korisnik mirovine** ili tražitelj zaposlenja koji, na temelju ugovora o sezonskom radu, obavlja privremene, odnosno povremene sezonske poslove u poljoprivredi.

Prema članku 99. stavku 3. točki 7. ZOMO-a **mirovina se ne obustavlja** korisniku mirovine koji obavlja sezonske poslove u poljoprivredi prema propisima o poticanju zapošljavanja i drugim propisima kojima je ovo pitanje uređeno na drugačiji način, odnosno izričito propisano da se ne obustavlja isplata mirovine.

Korisnik mirovine je osoba koja je ostvarila pravo na mirovinu prema propisima Republike Hrvatske, države članice Europske unije ili države s kojom je Republika Hrvatska sklopila ugovor o socijalnom osiguranju.

Članovi obitelji poslodavca koji zapošljava sezonske radnike na privremenim/povremenim poslovima u poljoprivredi a koji su korisnici mirovine, mogu pomagati poslodavcu u obavljanju privremenih/povremenih sezonskih poslova bez obveze sklapanja ugovora o sezonskom radu za obavljanje privremenih/povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi te im se također **ne obustavlja isplata mirovine.**

Susjedi i prijatelji poslodavca koji zapošljava sezonske radnike na privremenim/povremenim poslovima u poljoprivredi a koji su **korisnici mirovina**, mogu pomagati poslodavcu u obavljanju navedenih poslova bez sklapanja ugovora o sezonskom radu u poljoprivredi i **ne obustavlja im se isplata mirovine.**

Ako za sezonski rad na privremenim/povremenim poslovima u poljoprivredi korisnici mirovina primaju plaću i drugu materijalnu korist, poslodavac je s njima u obvezi sklopiti ugovor o sezonskom radu za obavljanje privremenih/povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi **ali im se neće obustaviti isplata mirovine.**

Detaljno o sezonskom radu u poljoprivredi u 2017. pisali smo u RIPUP-u broj 6/17 (str. 137. – 141.).

6. Korisnici mirovine koji ostvaruju drugi dohodak odnosno obavljaju drugu djelatnost

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, počevši od 1. siječnja 2003. uvedeno je **obvezno osiguranje osoba koje ostvaruju drugi dohodak** prema poreznim propisima, pa se doprinosi za mirovinsko osiguranje obračunavao i na primanja prema ugovoru o djelu, primitke za rad članstva u skupštinama i nadzornim odborima, sudskog tumača, konzultanta i slično, bez obzira na to radilo se o osiguranicima ili korisnicima mirovine. Uz takav rad isplaćivala se i mirovina odnosno isplata mirovine nije obustavljena.

Prema Zakonu o doprinosima koji se primjenjuje od 1. siječnja 2009. („Narodne novine“, broj 84/08) korisnicima starosne i prijevremene starosne mirovine, invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad i obiteljske mirovine, osim korisnika obiteljske mirovine djece na redovitom školovanju, od obračuna i plaćanja doprinosa oslobođeni su primici od kojih se utvrđuje drugi dohodak. Time je sklapanje ugovora o djelu s korisnicima mirovina za poslodavce jeftinije od ostalih osoba za koje, osim poreza na dohodak i prireza, nisu morali plaćati i doprinose za mirovinsko (20%) i zdravstveno (15%) osiguranje. Navedeni korisnici mirovina nisu bili obvezni prijaviti se na mirovinsko osiguranje i prema toj osnovi (radom prema ugovoru o djelu) nisu stjecali mirovinski staž a niti im se **obustavljala isplata mirovine**. Iznimka je bio korisnik invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad te korisnik **invalidske mirovine na temelju djelomičnog gubitka radne sposobnosti** koji je zaposlen ili ima svojstvo osiguranika po drugoj osnovi. Ovim korisnicima mirovine u staž osiguranja računa se i razdoblje u kojem su isplaćeni primici od kojih se utvrđuje drugi dohodak, ako je na njih uplaćen doprinos.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima („Narodne novine“, 115/16) od 1. siječnja 2017. **ukidaju se iznimke od obveze doprinosa** za naknade za isporučena autorska prava i/ili srodna prava, naknade za isporučeno umjetničko djelo te na primitke od kojih se utvrđuje drugi dohodak (npr. ugovor o djelu) **isplaćen umirovljeniku**.

Smanjena je ukupna stopa doprinosa za mirovinsko osiguranje i to s 20% na 10% (za osiguranike I. stup), odnosno **7,5%** (za I. stup) i **2,5%** (za II. stup) za osiguranike I. i II. stup.

Isto tako **smanjena je stopa doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje sa 15% na 7,5%**.

Iste stope doprinosa od 1. siječnja 2017. primjenjuju se i na drugu djelatnost.

Ove umanjene stope se primjenjuju i na dalje.

Prema članku 17. ZOMO-a, obvezno su osigurane osobe koje ostvaruju **drugi dohodak** prema propisima o porezu na dohodak na koji se plaća doprinos za mirovinsko osiguranje prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja (u daljnjem tekstu: drugi dohodak). Naravno to se odnosi i na umirovljenika koji ostvaruje **drugi dohodak i drugu djelatnost**.

Prema članku 7. točki 6. Zakona o doprinosima, **druga djelatnost** je samostalna djelatnost (obrta, trgovca pojedinca, slobodnog zanimanja, poljoprivrede i šumarstva i ostale samostalne djelatnosti) koju **nositelj djelatnosti obavlja istodobno uz osiguranje po osnovi radnog odnosa ili po bilo kojoj od osnova obveznih osiguranja**. Drugom djelatnošću smatra se i djelatnost samozaposlene osobe prema kojoj se, sukladno propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, primjenjuje zakonodavstvo Republike

Hrvatske, koja se obavlja u drugoj državi članici, ako se ista obavlja istodobno uz radni odnos odnosno zaposlenje u Republici Hrvatskoj i/ili u drugoj državi članici ili uz neku drugu osnovu osiguranja.

ističemo...

Sukladno članku 99. stavku 3. točki 8. ZOMO-a, **mirovina se NE obustavlja** korisniku mirovine koji ostvaruje drugi dohodak, odnosno obavlja drugu djelatnost.

Prema članku 30. ZOMO-a, u staž osiguranja računa se i razdoblje u kojem su isplaćeni drugi dohoci za koje su plaćeni doprinosi prema članku 17. ZOMO-a (**drugi dohodak**). U staž osiguranja računa se i razdoblje za koje je utvrđena godišnja osnovica po osnovi obavljanja **druge djelatnosti** na koji se plaća doprinos za mirovinsko osiguranje prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja. Staž osiguranja utvrđuje se za svaku kalendarsku godinu tako da se osnovica prema dohocima i/ili primicima (**drugi dohodak i druga djelatnost**) na koju su obračunati i uplaćeni doprinosi podijeli s prosječnom mjesečnom plaćom svih zaposlenih u RH-a u **istoj godini**, prema podacima Državnog zavoda za statistiku. Ako doprinosi nisu u cijelosti uplaćeni u godini u kojoj je ostvaren drugi dohodak i/ili primitak po osnovi obavljanja djelatnosti već kasnije, staž osiguranja utvrđuje se za kalendarsku godinu u kojoj je ostvaren drugi dohodak u odnosu na prosječnu mjesečnu plaću iz te godine.

Prema članku 100. ZOMO-a, korisnik starosne i prijevremene starosne mirovine koji je nakon stjecanja prava na mirovinu navršio najmanje jednu godinu staža osiguranja može nakon prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja djelatnosti po osnovi koje je obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje ostvariti pravo na novu starosnu mirovinu, odnosno prijevremenu starosnu mirovinu.

ističemo...

Prema članku 30. stavku 3. ZOMO-a od 1. siječnja 2019. godine u **staž osiguranja računa se i razdoblje za koje je Porezna uprava rješenjem utvrdila razliku obveze doprinosa za člana uprave, izvršnog direktora, likvidatora i upravitelja zadruge koji nije obvezno osiguran prema članku 12. ovoga Zakona.**

7. Korisnici mirovine - obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit za obavljanje poljoprivredne (OPG) i samostalnih djelatnosti (obrt i slobodno zanimanje) koji podliježu plaćanju doprinosa na drugu djelatnost

Prema članku 175. stavku 1. ZOMO-a, **nisu obvezno mirovinsko osigurani samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva** obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit (čl. 10. st. 1. t. 4. ZOMO-a) a **samim time ne obustavlja im se niti isplata mirovina**.

Prema članku 212. stavkom 3. Zakona o doprinosima, **umirovljenik koji obavlja drugu djelatnost** iz članka 7. točke 6. ovoga Zakona, i prema toj djelatnosti **plaća paušalni porez na dohodak**, uz uvjet da je u skladu sa Zakonom o mirovinskom osiguranju zadržao status umirovljenika i tijekom razdoblja u kojemu obavlja tu djelat-

nost, **nije obveznik doprinosa** prema iznosu paušalnog dohotka ostvarenog od obavljanja druge djelatnosti. Umirovljenikom se ne smatra **korisnik obiteljske mirovine** u svojstvu djeteta, prema članku 69. stavku 1. Zakona o mirovinskom osiguranju prema kojem **dijete ima pravo na obiteljsku mirovinu** nakon smrti roditelja i može se tim pravom koristiti i nakon navršene 15. godine života u razdobljima kada nije zaposlen, ali najduže do 18. godine života.

ističemo...

Dakle, proizlazi da je plaćanje doprinosa po osnovi **druge djelatnosti** propisano samo za umirovljenike koji po toj djelatnosti plaćaju porez na dohodak utvrđen po osnovi poslovnih knjiga.

Sukladno članku 7. točki 6. Zakona o doprinosima, **druga djelatnost** je samostalna djelatnost iz točaka 1. do 5. ovoga članka koju nositelj djelatnosti obavlja istodobno uz osiguranje po osnovi radnog odnosa ili po bilo kojoj od osnova obveznih osiguranja. Drugom djelatnošću smatra se i djelatnost samozaposlene osobe prema kojoj se, sukladno propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, primjenjuje zakonodavstvo Republike Hrvatske, koja se obavlja u drugoj državi članici, ako se ista obavlja istodobno uz radni odnos, odnosno zaposlenje u Republici Hrvatskoj i/ili u drugoj državi članici ili uz neku drugu osnovu osiguranja.

Iz ove definicije **druge djelatnosti** ne bi se moglo zaključiti da se radi o drugoj djelatnosti jer ako umirovljenik koji npr. obavlja poljoprivrednu djelatnost za koju nije prema članku 175. stavku 1. obvezno osiguran (pa mu se mirovina i ne obustavlja), neovisno o tome kako se utvrđuje dohodak i plaća porez na dohodak (putem poslovnih knjiga ili paušalno). **O kakvoj se to drugoj djelatnosti radi jer umirovljenik nije nikakva djelatnost (to je korisnik mirovine)**, a sam korisnik mirovine za poljoprivredna djelatnost (npr. putem OPG) nije obvezno osiguran za tu poljoprivrednu djelatnost!

Poljoprivrednicima, koji su **porezni obveznici** (dohodak utvrđuju putem poslovnih knjiga) a **djelatnost poljoprivrede obavljaju uz mirovinu**, propisana je obveza plaćanja doprinosa na drugu djelatnost a to znači da na **godišnji dohodak (putem obrasca DOH) ili dobit putem obrasca PD** (ili najviša godišnja osnovica koja za 2019. iznosi **65.894,40 kn** kako za obveznike poreza na dohodak tako i na obveznike poreza na dobit) plaćaju doprinose propisane za „**drugu djelatnost**“:

- doprinos za mirovinsko osiguranje po stopi od **10% ili 7,5% + 2,5%** za osiguranike II. stupa, i
- doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje po stopi od **7,5%**

Posebno ističemo da se navedenim poreznim obveznicima, koji su korisnici mirovine, ne obustavlja isplata mirovine iako moraju plaćati propisane doprinose za drugu djelatnost. Naravno, ovim korisnicima mirovina koji su obvezni plaćati doprinos na „drugu djelatnost“ utvrđuje se člankom 30. ZOMO-a staž osiguranja.

Dakle ova materija ne odnosi se samo na korisnike mirovine koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost (OPG) već i na ostale korisnike mirovina koji obavljaju samostalnu djelatnost, ali smo u praksi najviše suočeni s korisnicima mirovina koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost pa smo i obradili samo ove korisnike mirovina.

8. Korisnici mirovine koji utvrđuju dohodak od imovine i imovinskih prava

Korisnik mirovine koji ostvaruje primitke od imovine i imovinskih prava po osnovi najamnine, zakupnine, iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova, primitaka od vremenski ograničenog ustupa autorskih prava, prava industrijskog vlasništva i drugih imovinskih prava **nije obvezno osiguran na mirovinsko i zdravstveno osiguranje, te mu se ne obustavlja isplata mirovine ako ostvaruje navedene primitke**. Dakle ovdje se radi o osobama pa i korisnicima mirovina kojima se dohodak od imovine i imovinskih prava ne utvrđuje putem poslovnih knjiga na način propisan za obavljanje samostalne djelatnosti.

Na dalje, isto tako korisnik mirovine koji ostvaruje primitke od imovine i imovinskih prava po osnovi najamnine, zakupnine, iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova, i koji dohodak po tim djelatnostima utvrđuju **paušalno** nije obvezno osiguran, **ne podliježe plaćanju doprinosa a niti mu se obustavlja mirovina**.

Prema članku 7. točki 5. Zakona o doprinosima, **ostale samostalne djelatnosti** su djelatnosti fizičkih osoba s obilježjem samostalnosti, trajnosti i namjere stvaranja izvora dohotka ili dobiti i po osnovi obavljanja tih djelatnosti upisane su u registar obveznika poreza na dohodak te su po toj osnovi obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a nositelju je ta djelatnost osnovno zanimanje i po toj se osnovi, sukladno propisima o obveznim osiguranjima, smatra **obvezno osiguranom osobom**, a to su:

- djelatnosti za čije obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja i registracije,
- djelatnosti osoba koje ostvaruju primitke od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak, ali su promijenile način utvrđivanja dohotka pa prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti ili dobit,
- **djelatnosti osoba koje ostvaruju primitke od imovine i imovinskih prava** od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, **utvrđuje dohodak od imovine i imovinskih prava, ali su promijenile način utvrđivanja dohotka pa prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti ili dobit,**
- ostale djelatnosti upisane u registar obveznika poreza na dohodak po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti i po osnovi koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit.

Osiguranici po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta, slobodnih zanimanja (profesionalne djelatnosti), športaša, poljoprivrede u šumarstva te **ostalih samostalnih djelatnosti** koji od obavljanja tih djelatnosti, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuju dohodak, **sami su obveznici doprinosa** i obveznici obračunavanja i obveznici plaćanja doprinosa za osobno osiguranje doprinose plaćaju sukladno člancima 64. do 67.b Zakona o doprinosima odnosno za osiguranike po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti koji se od tih djelatnosti utvrđuje dobit plaćanje doprinosa uređeno je člancima 80. do 85. Zakona o doprinosima.

Korisnici mirovina koji ostvaruju primitke od **imovine i imovinskih prava** (po osnovi najamnine, zakupnine, iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova) **od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od imovine i imovinskih prava ali su promijenile način utvrđivanja dohotka pa prema tim primicima utvrđuju dohodak** putem poslovnih knjiga na način propisan za dohodak od samo-

